

• Uvod • Simptomi i dijagnoza • Patofiziologija • Prognoza • Radna sposobnost

Uvod

Reumatska groznica često ostavlja sekvele i na mitralnoj i na aortnoj valvuli, oštećujući ih obje istovremeno ili jednu za drugom. Najčešće se sreće udruženost mitralne stenoze i aortne insuficijencije ili stenoze.

Simptomi i dijagnoza

Simptomi su obično određeni dominantnošću oštećenja pojedinih valvula ili redoslijedom razvoja njihovih mana. Međutim, ako postoji udruženost mitralne stenoze i stenoze aortnog ušća, obično su izraženi simptomi karakteristični za mitralnu stenozu: dispnea, ortopnea i zamor; mnogo su rijedi simptomi aortne stenoze: anginozni bolovi i sinkope.

Fizički znaci

Zavisno od anatomskih sekvela reumatskog oštećenja, i mitralna i aortna valvula imaju, i kad su udružene, svoje karakteristične znake.

U kombinovanim oštećenjima mitralne i aortne valvule, međutim, naročiti značaj imaju diferencijalno-dijagnostički znaci.

U slučaju udruženosti mitralne stenoze i aortne insuficijencije treba razlikovati dijastolni šum aortne insuficijencije od šuma relativne insuficijencije plućnih zalistaka (Graham-Steelov šum), kao i presistolni šum funkcionalne mitralne stenoze (Flintov šum) od šuma organske mitralne stenoze.

Graham-steelov šum treba dijagnostikovati samo ukoliko postoji izražena mitralna stenoza ili plućna hipertenzija sa hipertrofijom desne komore. Njega, naravno, ne prate periferni cirkulatorni znaci aortne insuficijencije.

U diferenciranju presistolnog, odnosno dijastolnog šuma (dobovanja) organske mitralne stenoze od šuma funkcionalne stenoze mitralnog ušća u okviru aortne insuficijencije, pomažu znaci organske mitralne stenoze: ton otvaranja mitralne valvule i zvuk njenog zatvaranja (akcentovan I ton).

Radiološki znaci

Pri udruženosti mitralne stenoze i aortne insuficijencije srce ima karakterističan, patkast oblik sa izraženim lukom aorte koja živo pulsira.

EKG znaci

r r

U slučaju mitralne stenoze udružene sa aortnom insuficijencijom, pored EKG znakova svojstvenih mitralnoj stenozu, postoje znaci hipertrofije lijeve komore. Za razliku od ovog nalaza, Graham-Steelov šum prate EKG znaci hipertrofije desne komore.

Udružene mitralna stenoza i stenoza aortnog ušća obično idu sa EKG znacima mitralne stenoze

(P-mitrale), a rijede i sa znacima hipertrofije lijeve komore.

Funkcionalni znaci

Ocjena hemodinamskih promjena udruženog oštećenja mitralne i aortne valvule postiže se, u prvom redu, analizom podataka koje daje kateterizacija srca.

Minimalni dijagnostički program

Na udruženost mitralne stenoze i aortne insuficijencije ukazuju, pored znakova mitralne stenoze, visokofrekventni dijastolni šum, periferni cirkulatorni znaci aortne insuficijencije (celer, altus-puls i divergentan arterijski pritisak), patkast oblik srca, žive pulzacije aorte i EKG znaci hipertrofije lijeve komore.

Udruženost mitralne stenoze sa stenozom aortnog ušća daje fizičke znake tipične za svaku od ovih mana ponaosob. Nekad se, međutim, sistolni šum aortne stenoze najbolje čuje u predjelu vrha srca i tada ga treba razlikovati od šuma mitralne insuficijencije; sistolni šum aortne stenoze je tipa šuma istiskivanja (ejekcioni šum), I ton je očuvan, II aortni ton je oslabljen ili nedostaje, a na aortnom ušću mogu rendgenski da se vide kalcifikacije.

Patofiziologija

Svaka od oštećenih valvula daje svoj pečat hemodinamskim promjenama i u slučaju udruženosti mitralne i aortne mane. U nekim slučajevima oštećenje jedne od pomenutih valvula može da smanji opterećenje pojedinih dijelova srca, ili da, čak, neutrališe dejstvo koje proizilazi iz oštećenja samo jedne valvule.

Prognoza

Oštećenje više valvula, u ovom slučaju mitralne i aortne, samo po sebi podrazumijeva teže ili ponavljano reumatičko oštećenje srca u celini. Sem toga, hemodinamski poremećaji udruženog oštećenja mitralne i aortne valvule, po pravilu, teži su nego kad je u pitanju oštećenje jedne od ovih valvula.